

Kemecse 1956-os mártírjai

Segít a helytörténet és a népi emlékezet

Dr. Fazekas Árpád

Ignéczi Károly csendőrtiszthelyettes. Nézem az 1956-os mártírok hivatalos *megyei névjegyzékét*. Mindenütt szerepelnek a következő adatok: név, születési hely és idő, anyja neve, foglalkozás, a letartóztatás időpontja, a vád tárgya, a kivégzés *percnyi pontosságú* ideje és az „eltemetés” helye. A sorrendben utolsó 2 személynek azonban az adatai teljesen hiányosak, csupán ennyi: „14. Komár József (született Pócsperiben) és 15. Ignéczi Károly (született Kemecse)”.

Ilyen esetekben olykor segítségünkre lehet a helytörténet és a *népi emlékezet*. Így most is közzé tehetem azokat az Ignéczi Károly csendőrtiszthelyettesre vonatkozó adatokat, amelyeket a szintén kemecsei Horváth József nyug. postai kézbesítő, POFOSZ-tag bajtársam révén sikerült megtudnom.

Ignéczi Károly valóban Kemecsen született 1903. december 9-én Ignéczi István és a csupán névrokon Ignéczi Zsófia házasságából. Az összesen 8 gyermek közül elsőnek jött a világra. Apja 1914-ben a háborúban *hősi halált* halt.

Így kivételesen már 11 éves korában munkát adtak neki a kemecsei *szőlőtelepen*. Boldog volt, amikor hétvégeken átadhatta kis keresetét özvegy édesanyjának. Ahogy növekedett, egyre inkább ő lett a családfenntartó.

Húszéves korában apjának hősi halálára és a szociális szempontokra való figyelemmel felvették a *csendőrséghez*. Ezzel megalapozta a család és a saját anyagi biztonságát, de ugyanez

Ignéczi Károly csendőrtiszthelyettes

a foglalkozása eredményezte végül egyéni tragédiáját, mártíromságát is. Már próbacsendőrként és a csendőriskolán is hamar kitűnt szorgalmával és kötelességtudatával. Ezért a *debreceni* csendőrkerületi parancsnokságra osztották be irodai munkára. Házasságra 34 éves korában kerülhetett sor: Kajdi Ilnát vette el Viss községből. Egyetlen gyermekük: Ilona 1939. január 3-án született Debrecenben.

Ezután *Ungvárra* helyezték Ignéczi Károlyt, aki a kormányzósági palotában szolgált. Látván a háborús eseményeket, 1943-ban eladta a Mátészalka melletti 7 hold saját telepítésű gyümölcsösét, és *Kemecsen* vásárolt 16,5 kat. hold földet. Kis családját 1944 augusztusában

Viss helységbe költöztette, s a második világháború után felesége leányukkal együtt a kemecsei Ignéczi-portán húzódott meg.

Amikor Ignéczi Károly az *amerikai fogságból* („nyugatos”) hazatért, az csupán néhány nap futó örömét jelentette a kis családja számára, mert őt rövidesen a nyíregyházi *internálótáborba* zárták. Egy év múlva szabadult, de földjüket elvették és mint osztályellenséget, sehol sem alkalmazták.

Csupán alkalmi munkából éltek. Végül a Nyírbogdányi Kőolajipari Vállalatnál kapott konyhai munkát. Leányukat még szakmunkásképzőbe sem vették fel. Öccsét, Ignéczi Antalt 1944-ben fogatával együtt Kemecseről munkára rendelték a szovjet csapatok, amelyek ezután elhurcolták: Focsani közelében kb. 1945. febr. 15-én halt meg 32 évesen.

A kádári „konszolidáció” kelős közepén, 1959. március 8-án hajnalban ismét rendőrök verték fel Ignécziék lakását: házkutatást is tartottak, minden papírt lefoglaltak és a családfőt ismét letartóztatták. Az eset megdöbbentette Kemecse lakosságát. A hozzátartozókkal természetesen semmit sem közöltek. Végül jó kilenc hónap elteltével, 1959. de-

cember 17-ére a budapesti *Kozma utcai fogházba* beszélőre kapott idézést Ignéczi Ilona (most már: Gégény Ferencné). Ekkor mondta el a szerencsétlen édesapa a lányának: másnap fel fogják akasztani két partizánnak a Huszt környéki harcokban 1944-ben bekövetkezett halála miatt. Ignéczi Károly csendőrtiszthelyettes 1959. december 18-án a *301-es parcellába* „temették el”. A megyei Fehér Könyv (1957) utószava szerint az „ellenforradalmat” a volt földbirtokosok, *csendőrök*, főszoigabírók valamint kulákok, papok robbantották ki. A könyv név szerint is felsorol 38 csendőrt. Ezek között nem szerepel Ignéczi Károly. Mártíromsága viszont bizonyítja, hogy az 1945-ös kollektív felelősségre vonás ellenére az 1956-os megtorlásokor sok csendőrt újból „elővettek”. „Ítélete még nem került elő!”

Az özvegy 1990-ben és 1991-ben 3-4 ízben 1-1 ezer forint *szociális segélyben* részesült. A köztársasági elnök irodája pedig arról értesítette, hogy: kárpótlási igénye elbírálásáig 1991 novemberében 2500, decemberében 3000 forint segélyt fog kapni a kemecsei polgármesteri hivatal útján.

Lényegesek az ilyen helyi adatok, mert tény, hogy Ignéczi Károly kemecsei mártír nem szerepel a Rainer M. János által összeállított, a Budapesti Országos Börtönben (Bp., X., Kozma u. 13.) 1956 decembere és 1961 decembere között kivégzett 56-os politikai elítéltek *névsorában* (Halottaink 1956, II. kötet 1989, Katalizátor Iroda) sem. Persze, abban az időben egy csendőr életével igazán nem kellett elszámolni. Így az *1956-os emlékérmét* is már csak az özvegye vehette át a forradalom 35. évfordulóján.